

A decorative graphic featuring a map of Ukraine with a blue and yellow color scheme. The map is partially overlaid by a blue shield with a yellow trident, the Ukrainian coat of arms. The shield is surrounded by several flowers, including white daisies and purple chrysanthemums. The entire graphic is set against a white background with a decorative brown border.

**Видатні Українці, знані в
Європі та світі.**

**Ми мусимо навчитися чути себе
українцями – не галицькими, не
буковинськими українцями, а
українцями без офіційних
кордонів.**

І. Франко

Анна Ярославна (1024-1075)

Анна Київська - королева Франції, донька Ярослава Мудрого, онука Володимира Великого, племінниця українських святих Бориса і Гліба

Анна Ярославна – українська княгиня із Києва, найрозвиненішої столиці Європи в XI столітті. Анна - одна з найвидатніших жінок середньовіччя, що прославила Україну на всю Європу. Перша офіційно зафіксована з України емігрантка до Європи. Єдина жінка, котра вела переписку з Папою Римським Миколою II. У 1051 році Анна Ярославна одружилася з французьким монархом Генріхом I і стала королевою Франції. Київська княжна привезла до французької столиці давньоруське Євангеліє, написане кирилицею та глаголицею. Згодом Євангеліє передали до Реймського собору назвавши Реймським. Саме на ньому усі королі Франції до XVIII ст., вступаючи на престол, давали клятву під час коронації на вірність Франції. Нині цей безцінний документ епохи раннього середньовіччя зберігається в Національній бібліотеці у Парижі.

Юрій Немирич (1612-1659)

Ця людина по праву може бути названа першим українським гуманістом, попередником великого Сковороди. Уродженець Черняхова на Житомирщині, Юрій Немирич навчався в академії у Ракові в Польщі, в університетах Лейдена та Амстердама, в Оксфорді, Кембріджі, Сорбонні (прослухав лекції видатного вченого-реформатора Гуго Гроція).

Український магнат, державний діяч і дипломат доби Хмельниччини. Автор проекту Гадяцького договору. Немирич розробив концепцію договору, невдовзі укладеного у Гадячі на Полтавщині гетьманом Іваном Виговським з представниками польського уряду. Гадяцький трактат передбачав вихід Козацької держави з-під протекції московського царя і створення федерації Польщі, Литви та України.

Немирич також заклав до цієї угоди гарантії розвитку освіти та свободи слова: «Академію Київську дозволяє його королівська милість установити, вона такими прерогативами та вольностями має задовольнятися, як і академія Краківська. Гімназії, колегії, школи і друкарні, скільки їх буде потрібно, буде вільно відкривати без утруднень і вільні науки відправляти, і книги друкувати усякі».

Микола Миклухо-Маклай

(1846-1888)

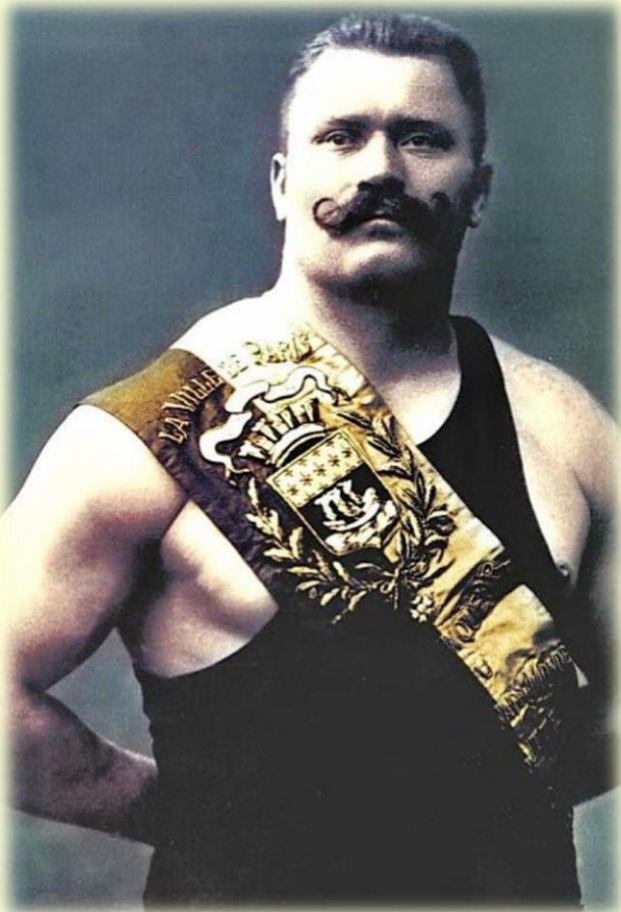
Гуманіст, що навчив папуасів української мови

Мандрівник і антрополог українського походження, дід якого був козаком Запорізької Січі, все своє життя присвятив дослідницькій діяльності. Миклухо-Маклай працював на Канарських островах і в Марокко, на узбережжі Червоного моря в Єгипті та Саудівській Аравії, на островах Індонезії, в Південній Америці, Австралії, на островах Тихого океану. Всесвітню славу заслужив завдяки подорожі до загадкового острова Папуа-Нова Гвінея, що на північ від Австралії. Тут Миклухо-Маклай не тільки першим у світі детально дослідив і описав побут, звичаї тубільців, а й потоваришував з ними, боронив їхні права, рішуче виступаючи проти анексії острова кайзерівською Німеччиною.

Іван Піддубний

(1871-1949)

«Чемпіон чемпіонів» із греко-римської боротьби

Шестикратний чемпіон світу народився в козацькій родині. Першим почав перемагати суперників не лише грубою силою, але й за допомогою техніки, викликаючи красивими та спритними прийомами схвалення глядачів. Уся спортивна преса в численних статтях, нарисах і фейлетонах одностайно славила богатиря з Полтавщини, який за чотири роки (з 1905 по 1909 рр.), переміг «туше» найкращих у світі борців, у тому числі трьох чемпіонів світу, кількох чемпіонів Європи та десятки чемпіонів окремих країн світу. Хоча він і програвав окремі сутички, але за 40 років виступів не програв жодного змагання, чемпіонату або турніру. Його називали «чемпіоном чемпіонів» – титулом, яким до нього ніхто не володів.

Ілля Мечников

(1845-1916)

Батько теорії імунітету

Вчений, якого вважають засновником еволюційної ембріології, мікробіології й імунології, народився на території сучасної Харківської області та є першим українським лауреатом Нобелівської премії. Наукову працю, в якій викладені основи фагоцитарного механізму імунітету, Мечников написав у той час, коли про явище імунітету світова громадськість навіть не підозрювала. Виявлені вченим клітини потім отримують назву лейкоцитів. Ім'я Іллі Мечникова значиться в числі геніїв, діяльність яких значно спростила життя всього людства. Завдяки досягненням ученого вдалося перемогти не тільки багато хвороб, але і значно продовжити життя кожної людини, не погіршуючи при цьому його якість.

Володимир Хавкін

(1860-1930)

Українець, що врятував світ від чуми та холери.

Видатний бактеріолог і мікробіолог, завдяки якому світ позбувся смертельно небезпечних хвороб, народився на території сучасного міста Бердянська. Він поставив собі за ціль знайти спосіб порятунку від холери та чуми, що бушували у світі в кінці XIX ст. Учений зумів створити перші ефективні вакцини проти цих захворювань і довів на самому собі їх безпеку для людини. Почавши свій шлях в Індії, щеплення вакцини Хавкіна, стали масовими та застосовуються в покращеному вигляді досі. Учений ще за життя був названий «великим філантропом» і «благодійником людства».

Ервін Чаргаф **(1905-2002)**

Видатний вчений Ервін Чаргаф народився в 1905 році в Чернівцях, в заможній єврейській родині. Його батько Герман успадкував невелику банківську контору. Під час Першої світової війни банк Чаргафа розорився і сім'я перебралася до Відня. У 1935 році Ервін остаточно оселився у США, де працював в Колумбійському університеті у Нью-Йорку (професором, завідувачем кафедри біохімії, з 1974 - професор біохімії в лабораторії клітини). У 1940 році вчений отримав американське громадянство.

Правила Чаргафа використовували при визначенні структури ДНК. Також він довів, що ДНК володіє видовою специфічністю, і спростував гіпотези про існування багатьох різновидів ДНК. Чаргаф був першим, хто почав досліджувати денатурації ДНК.

Микола Леонтович (1877-1921)

Автор всесвітньовідомого «Щедрика»

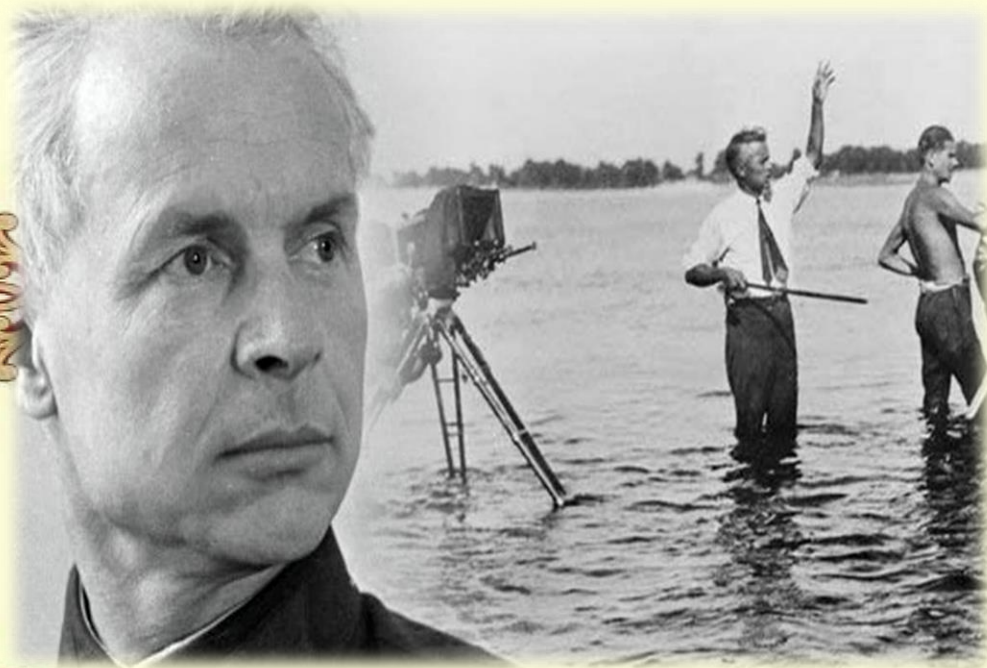

Український композитор, що створив всесвітньовідому різдвяну колядку, збирав та обробляв козацькі пісні, формуючи високохудожні твори. У 1921 році «Щедрик» Леонтовича був вперше презентований на концерті в «Карнегі Холі» в Нью-Йорку. А в 1936 році Пітер Вільховський (родом з України), який працював для радіо NBC, пише англійську версію слів до «Щедрика» – «Carol of the Bells». Під цим іменем мелодія українського «Щедрика» стала всесвітньо відомою. Під час сезону колядок по всій Америці та в Європі співають по радіо і телебаченню колядки, між котрими обов'язково вставляють у програму як шедевр творіння українського композитора.

Олександр Довженко (1894-1956)

«Гомер» світового кіно

Кіноматографіст і письменник, засновник «поетичного» кіно, народився на Чернігівщині. Відомий фільмами «Звенигора», «Арсенал», «Земля», а також нереалізованими сценаріями, які перетворилися на повноцінні літературні твори – «Україна в огні» та «Зачарована Десна». На міжнародній виставці у Брюсселі 1958 року Довженко було визнано одним із десяти провідних митців світової кінотворчості за всю її шестидесятирічну історію, а його фільм «Земля» – одним із 25 кращих фільмів усіх часів і народів. Чарлі Чаплін високо цінував творчість українського режисера і в одній зі своїх промов сказав, що «слов'янство поки що дало світові кінематографії одного творця – мислителя та поета, Олександра Довженка». А на думку американського кінокритика Артура Найта, найкращі японські фільми зроблені під впливом Довженка.

Володимир Горовиць

(1903-1989)

Володар 25 премій «Греммі»

Геніальний піаніст-віртуоз, який народився 1903 року в Києві, сів за фортепіано в 5 років, а до 21 року знав уже 155 творів – феномен для його віку. У репертуарі юнака було 12 концертних програм, у той час як професіонали тоді мали максимум по чотири. За своє життя він став володарем 25 премій «Греммі». Пластинки з його записами ставали справжніми бестселерами, а квитки на концерти розкуповувалися миттєво. Готуючись до чергового концерту в нью-йоркському «Карнегі Холі», піаніст обрав для свого роялю таке місце на сцені, звідки б найкраще розходився звук по всьому залу. Відтоді на це місце, котре тепер називається «зарубкою Горовиця», орієнтуються всі піаністи світу. Ще за життя Горовиця називали «Королем королів піаністів».

Квітка Цісик

(1953-1998)

Голос неповторний та впізнаваний

Квітослава-Орися Цісик народилась у США у родині емігрантів, проте рідну Україну любила понад усе. Тато почав вчити Квітку музиці, ще коли дівчинці було лише 5 років. Володимир Цісик, відомий український скрипаль-віртуоз, навчив доньку грати на скрипці, та свій вибір Квітослава зробила на користь співу. Саме вона була виконавицею пісні «Ти осяюєш моє життя», яка здобула Оскар у 1978 році. Найбільше гріють душу Квітчині два альбоми українських пісень – «Пісні України» та «Два кольори». Голос Квітки Цісик неможливо сплутати ні з чийм іншим. Маленька і тендітна, вона поєднала у собі усі стилі співу, від опери до етно, та навіть володіла «білим голосом» – унікальною манерою співу, що походить з глибини Карпат.

На превеликий жаль, Квітка пішла з життя зарано, загинувши від невиліковної хвороби. Та у серцях її шанувальників та в серці самої України феноменальна співачка житиме вічно.

Серж Лифар (1905-1986)

Один із найвидатніших танцівників ХХ століття Серж Лифар родом з Київщини. З юності його тягнуло до мистецтва — молодим співав у хорі, грав на скрипці та фортепіано. Балетом почав займатися з 17 років. До Парижа його забрала вчителька танців, яка емігрувала. Ним захоплювалися митці та критики, називаючи його богом танцю. Серед друзів Сержа — Пабло Пікассо, Сальвадор Далі, Коко Шанель. Від громадянства Франції танцюрист відмовився.

«Я українець — і цим пишаюсь», — так він відповів на пропозицію Шарля де Голя.

Казимир Малевич (1879-1935)

Видатний авангардист, «реформатор» у мистецтві, основоположник дизайну та сучасного арту, народився в Києві.

Попри те, що часто значення Малевича пересічні українці оцінюють за його «Чорним квадратом», саме цей художник-авангардист розширив межі мистецтва, змінивши напрямок його руху. Він написав чимало праць з мистецтвознавства та заснував нові напрямки. Сам Казимир Малевич визнавав себе українцем. Однак не без допомоги планоїрної російської пропаганди його й досі багато хто вважає представником російського авангарду.

Стів Возняк (1950)

Одним з засновників усім відомої компанії Apple є Стів Возняк, батько якого буковинець. Грандіозна компанія зародилась зі шкільної дружби зі Стівеном Джобсом: двоє вірних друзів розпочали еру персональних комп'ютерів.

Ян Кум (1976)

Розробник месенджера WhatsApp

Американський програміст і підприємець українсько-єврейського походження народився в Києві, мешкав у Фастові, що неподалік від Києва, та на початку 90-х емігрував разом із матір'ю до Америки. Він самоук, а інформацію вивуджував із підручників, які брав «на прокат» у букіністичних крамницях. У молодості Ян приєднався до хакерського угруповання w00w00 і не раз зламував сервери компанії Silicon Graphics, а також багато спілкувався з іншим відомим вихідцем з w00w00, співзасновником музичного сервісу Napster Шоном Феннінг. Разом із програмістом Ігорем Соломенчиковим Кум створив особливий мобільний додаток для спілкування, який враховує особливості смартфонів і прив'язаний до номера телефону – WhatsApp. Згодом продав свою компанію Марку Цукербергу за 16 млрд доларів.

Стівен Спілберг (1946)

«Мої предки родом з України», – любить повторювати Стівен Спілберг. Він народився у 1946 році в Цинциннаті (штат Огайо, США). Бабуся і дідусь з боку батька емігрували в США з Кам'янця-Подільського, а дід по лінії матері – з Одеси. Він виховувався у родині російськомовних євреїв. Однією з улюблених страв Спілберга досі є борщ. У зрілому віці режисер вперше відвідав Одесу, ледь зійшовши з трапа літака, він оголосив: «Нарешті я на рідній землі!».

Максиміліан Левчин (1975)

У Силіконовій долині у США, яка славиться концентрацією високо-технологічних компаній, теж відзначились наші.

У свої 27 киянин Макс Левчин створив систему платежів PayPal, якою зараз користується цілий світ, є віце-президентом з розробки в компанії Google. Україну хлопець покинув у 16. На сьогодні він один із найуспішніших та найбагатших програмістів долини.

Віра Фарміга (1973)

Відома голлівудська кінозірка Віра Фарміга (Vera Ann Farmiga), американська актриса, режисер і продюсер українського походження. Має численні престижні премії, номінована на Оскар. Нещодавно актриса висловила свою солідарність з Україною в її боротьбі з московською агресією. Не кожен українець станцює гопака, а от Віра, батьки якої з України, запросто. Голлівудська акторка постійно наголошує на своєму походженні та стежить за подіями в Україні.

А ви думали, що Україна так просто. Україна – це супер. Україна – це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартом. В умовах сучасного світу їй немає ціни.

Ліна Костенко.

Використані джерела:

1. Бутакова, Е. Загадка по имени Анна [Текст] / Елена Бутакова // Личности. - 2011. - № 8. - С. 69-85.
2. Лоський, І. Юрій Немирич - канцлер Великого Князівства Руського [Текст] / Ігор Лоський // Хроніка 2000. - 1995. - Вип. 1. - С. 119-135.
3. Махун, С. Український дон Кіхот XVII століття [Текст] / С. Махун // Дзеркало тижня. - 2004. - 29 травня (№21). - С. 21.
4. Полтава, Л. Подорожі і пригоди Миклухи-Маклая [Текст] / Л. Полтава // Хроніка 2000. - № 35/36. - С. 285-302.
5. Шаров, І. Ф. Піддубний Іван Максимович (1871-1949) : Спортсмен, борець [Текст] / І. Ф. Шаров // 100 видатних імен України. – Київ, 1999. - С. 323-327.
6. Шевцов, Н. Ан де Киев [Текст] / Н. Шевцов // Труд. - 2003. - 23 мая. - С. 12.
7. Українки в історії : біографія колективна [Текст] / ред. В. Борисенко. — Київ : Либідь, 2004. — С. 228.
8. Українки в історії: нові сторінки [Текст] / відп. ред. В. К. Борисенко. — Київ : Либідь, 2010. — С. 164 .

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Матеріал збрала та впорядкувала завідувачка відділу
обслуговування суспільно-гуманітарною літературою
науково-технічної бібліотеки ВНТУ

Савчук Тетяна

library@vntu.edu.ua